

Ο Μητροπολίτης Προικοννήσου μιλά για την Πόλη μας

/ [Αφιέρωμα](#) / [Κωνσταντινούπολη](#)

Μητροπολίτου Προικοννήσου, Ιωσήφ

Ήταν ένα όνειρο παιδικό... Ήταν ένας πόθος που έλιωνε την καρδιά... Ήταν ένα χρέος ανεκπλήρωτο που βάραινε τη ψυχή... Ήταν μια επιθυμία που έπαιρνε τις διαστάσεις ενός έρωτα μανικού ανικανοποίητου... Να πάω στην Πόλη!.. Να προσκυνήσω στην Αγιά-Σοφιά, να φιλήσω το χέρι του Πατριάρχη μας, να φωτισθώ από το ταπεινό μα πάντα ολοφώτεινο Φανάρι, ν' αφουγκραστώ από τα βάθη των αιώνων τους μυστικούς ψιθυρισμούς της πονεμένης Ρωμιοσύνης, να κλάψω πάνω στα σεβάσματά μας τα βεβηλωμένα, να μοιραστώ για λίγο με τους αδελφούς μας τους εκεί τις δάκρυνες ώρες τους...

Ευδόκησε κάποτε ο Παντεπόπτης να γίνει κατά την επιθυμία της καρδιάς μου. Αξιώθηκα ν' απολαύσω το ποθούμενο το καλοκαίρι του '86, όταν φίλος πολυφίλητος μου παρουσίασε την ευκαιρία. Νύχτα της Κυριακής, είκοσι εννιά του Θεριστή, Πέτρου και Παύλου των Πρωτόθρονων -και των Αγίων Πάντων, κατά συγκυρία- αντίκρισα του Κωνσταντίνου την Επτάλοφη· την Istanbul, όπως με πληροφόρησε μια πινακίδα. (Αναστεναγμός πρώτος...). Οι πρώτοι Τούρκοι που γνωρίζω είναι ευγενικοί. Δέχομαι το πρώτο χειροφίλημα από έναν πιστό του Αλλάχ. Δεν θα είναι, και το τελευταίο. Ας αμείψει ο Θεός τον σεβασμό τους προς ένα ανάξιο λευίτη Του!... Το πρωί της Δευτέρας μας βρίσκει στο Φανάρι. Τη συνοικία που τόσα έχει να πει στην καρδιά κάθε Ρωμιού. Η πύλη η κεντρική των Πατριαρχείων είναι κλειστή και καγκελόφρακτη. «Ταις του Σου Ιερομάρτυρος Γρηγορίου πρεσβείαις, Χριστέ ο Θεός, ελέησον ημάς...» (Αναστεναγμός δεύτερος...). Ο Αϊ-Γιώργης μας καλοδέχεται. Γνώριμοι προ πολλού! Σε κάθε πόλη και σε κάθε χωριό μας, σε κάθε ρεματιά και κάθε ράχη, έχει εκκλησιά κ' εικόνισμα, καντήλι και προσκυνητάρι. Μα τούτο εδώ είναι το σαλόνι του! Τούτη η εκκλησιά του είναι ο πάνσεπτος Πατριαρχικός Ναός της Βασιλεύουσας, που ειν' ακόμα Βασιλεύουσα και λέγεται, γιατί και σήμερα ευρίσκεται εδώ και νήφει ο Νους της χριστιανικής οικουμένης. Γιατί αν τ' Άγιον Όρος είναι η καρδιά της Ορθοδοξίας, το Οικουμενικό Πατριαρχείο είναι ο νους της! Ο θρόνος ο παλιός με το φυτευτό

σιντέφι που στολίζει το ναό, φιλοξενεί την ιερά κορυφή της ανά τον κόσμο Ορθοδοξίας. Της Μιας, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας του Χριστού. Τ' ανάψαμε κεριά του Καβαλάρη. Κεριά που τόφτιαξαν οι μέλισσες του τόπου μας απ' τ' άνθια της Λεβεντογέννας, και τόπλασαν στα χέρια τους παρθένες ευσεβείς, κόρες αμόλευτες της Κρήτης -από τις λίγες που έχουν πια απομείνει...

Στο εικόνισμά του αποθέσαμε ευλαβικό ασπασμό και τούπαμε, και τον παρακαλέσαμε, να σταθεί ως το τέλος «των πτωχών» Ρωμιών της Πόλης «υπερασπιστής», αν η ανεξιχνίαστη θεία Βουλή δεν του επιτρέπει να γίνει ακόμα μια φορά «των αιχμαλώτων ελευθερωτής», εξαιτίας των αμαρτιών μας...

Πίσω από το θρόνο τον Πατριαρχικό κλίναμε τα γόνατα μπρος σε σεβάσματα πανίερα. Την εικόνα της Παναγίας της Παμμακάριστου «πούχει στα μάτια Της ψηφιδωτό τον καημό της Ρωμοσύνης». Τον Κίονα της Φραγγελώσεως, όπου ο Σαρκωμένος Λόγος του Θεού υπέμεινε αγόγγυστα απ' των πλασμάτων Του τα χέρια την ατιμωτική και πολυώδυνη μαστίγωση. Τις τρεις λάρνακες με τα πανσεβάσμα λείψανα της Αγίας Σολομονής, της Αγίας Θεοφανούς και της μεγαλομάρτυρος και πανευφήμου Ευφημίας. Της Αγίας που εκύρωσε την Τέταρτη Οικουμενική Σύνοδο, και στήριξε, και τράνωσε την πίστη των Ορθοδόξων.... Το πιστεύω βαθειά: Όσο στο χώρο τούτο θα βρίσκονται τα άγια αυτά σεβάσματα, όσο η παρουσία τους θα ευλογεί τη Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία, «πύλαι άδου ου κατισχύσουσιν Αυτής» (Ματθ. 16: 18). Θ' αρχίσω να φοβάμαι μόνο αν αποκάμουν κάποτε κάτω από το βάρος τόσων δάκρυων ημερών και τόσων θρηνητικών νυκτών και ειπούν: «εγείρε-σθε, άγωμεν εντεύθεν (Ιωάν. 14: 31), αλλού να ψάξουμε να βρούμε φανοστάτη για το Φανάρι της Ορθοδοξίας και της Ρωμοσύνης!...». Μα και τότε έχω τα θάρρη μου στον Αϊ-Γιώργη που είναι παλληκάρι και θα σταθεί-όπως του το ζητήσαμε στην προσευχή μας- λεβέντικα στο μετερίζι του και θα ζητήσει από τον Κύριο ν' αλλάξει τη βουλή Του, το δάκρυ μας να μη γενεί αθάνατο...

Απ' τό Φανάρι οδηγήσαμε τα βήματά μας στο Φερίκιου. Ειν' ο Ναός των Δώδεκα Αποστόλων εδώ, και το ημερολόγιο σημειώνει 30 Ιουνίου!... Πανηγύρι... Τρισαρχιερατική Θεία Λειτουργία με τον Μέγα Πρωτοσύγκελο Μητροπολίτη Μελιτηνής Ιωακείμ επικεφαλής, και τους Μητροπολίτες Φιλαδέλφειας Βαρθολομαίο(τον σημερινό Πατριάρχη) και Σεβαστείας Θεόκλητο συνιερουργούντες. Χαιρόμαστε την πατριαρχική τάξη και την εκκλησιαστική ευκοσμία -την αρχοντιά κ' ιεροπρέπεια των Αρχιερέων και τα παραδοσιακά βυζαντινά μέλη του Άρχοντος Πρωτοψάλτη- το μεστό και χυμώδες κήρυγμα απ' άμβωνος νεαρού Διακόνου, και των Εφόρων κι Επιτρόπων του Ναού τις ανύσταχτες φροντίδες για να γίνουν «τα πάντα ευσημόνως και καλώς και κατά τάξιν», καθώς ταιριάζει στις Κωνσταντινούπολης την ευσεβή κι αρχοντική

παράδοση, στους Γένους την αξιοπρέπεια, στο αιδέσιμο της ημέρας...

Στην Παναγιά του Μπαλουκλή το επόμενο προσκύνημα. Στο Μοναστήρι το ιερό των θρύλων και των παραδόσεων. Εκεί που της Ζωοδόχου Πηγής τ' αστείρευτο αγίασμα δροσίζει πάντοτε ψυχές και ενεργεί «τεράστια»(θαύματα) και σκορπά ιάματα και δαψιλεύει χάριτες απ' της Ουράνιας Δροσομάννας την αγία Χάρη... Ήπιαμε νάμα ιερό και ραντιστήκαμε και νιώσαμε θεόψυχά μας το χάδι Της το δροσοπάροχο, μετάληψη ουράνια και ευλογία θεία! Μα εδώ είχαμε κι ένα χρέος. Εδώ αναπαύονται τα ιερά σκηνώματα των Πατριαρχών! Κάτω απ' της Μητέρας του Ευλογητού τη σκέπη, σπαρμένα μέσ' στις μάνας γης τη χωματένια αγκάλη, τα χαριτέμφορα σεβάσμια λείψανα Αθηναγόρου, Μαξίμου. Βενιαμίν. Φωτίου, Βασιλείου, Ιωακείμ... των πανίερων του Χριστού Αρχιθυτών και αιδεσίμων Εθναρχών του Γένους των Γραικών του πολυτλήμονος(=πονεμένου), προσδοκούν ανάσταση νεκρών, κατά την ημέρα του Κυρίου τη μεγάλη και επιφανή... Κάμψαμε τα γόνατα εμπρός στις θήκες τις Πρωθιεραρχικές και ζητήσαμε ευχή από τους Πατριάρχες και ευλογία για την τέλεση του Τρισάγιου. Φόρεσα το πετραχήλι του Μοναστηριού κι έβαλα «Ευλογητός» εμπρός στον τάφο που καλύπτει τη δρυ την υψικάρηνο της Νέας Ρώμης, τον Πατριάρχη Αθηναγόρα, τον από Κερκύρας και Αμερικής. «Έτι δεόμεθα υπέρ μακαρίας μνήμης και αιωνίου αναπαύσεως των αιιδίμων Πατριαρχών Αθηναγόρου, Μαξίμου, Βενιαμίν...

Πατέρων και Εθναρχών ημών γενομένων...». Φράση και κόμπος στο λαιμό! Τροπάριο και αναφιλητό! Δέηση και συγκλονισμός ψυχής! Δεν γίνεται αλλιώς!... Στο νου την ώρα τούτη ήρθανε τα λόγια εκείνα του Αθηναγόρα, τα γεμάτα κουράγιο και αξιοπρέπεια: «Και διηγώντας τα να μην κλαις!...». Όμως, ποιός από μας έχει τη δύναμή σου την πνευματική, μεγάλε Πατριάρχη; Δεν το μπορούμε! Βλέπουμε γύρω, ακούμε τους ψιθυρισμούς του παρελθόντος, παρατηρούμε την κλεψύδρα της ιστορίας ν' αδειάζει καθημερινά και κλαίμε, κλαίμε!... Συγχώρεσέ μας, Γέροντα, την αδυναμία!...

Την πρώτη τ' Αλωνάρη και πάλι στο Πατριαρχείο. Μας περιμένει ο Πατριάρχης τούτη τη φορά! Θα τον ιδούμε λίγο πριν τη συνεδρία της Αγίας και Ιεράς Συνόδου. Φθάνουμε στον Πατριαρχικό Ναό την ώρα του πρωτομηνιατικού Αγιασμού. Λευίτης πολιός κι αξιοσέβαστος τέλει «πραεία τη φωνή» την τελετή και έχει την ευγένεια να μνημονεύσει και των ταπεινών μας ονομάτων. Νιώθουμε αγάπης ζεστασιά να μας τυλίγει...

Την Πατριαρχική Αυλή χαρακτηρίζει η ευγένεια, η λεπτότητα, η αρχοντιά. Μια ευγένεια, μια λεπτότητα και μια αρχοντιά πηγαία, ανεπιτήδευτη, καρδιακή. Αισθάνεσαι οικείος μέσα στο Πατριαρχείο. Νιώθεις άνετα, ζεστά, όπως στα Μοναστήρια τα κοινόβια της Ορθοδοξίας μας και μάλιστα τα του Αγίου Όρους.

Όπως εκεί, έτσι κι εδώ αισθάνεσαι πως βρίσκεσαι στο σπίτι σου. Και είναι σπίτι σου αληθινά, αφού ο Πατριάρχης είναι ο Πατέρας σου· αφού οι άγιοι Μητροπολίτες και οι άλλοι Πατριαρχικοί, από τον Μέγα Πρωτοσύγκελο και τον λόγιο Διευθυντή του ιδιαίτερου Πατριαρχικού Γραφείου, ως τον Μέγα Αρχιδιάκονο και τον Δευτερεύοντα, μέχρι τον τελευταίο Κληρικό του Φαναριού, όλοι σου συμπεριφέρονται σαν αδελφοί ομαίμονες και αμιλλώνται ποιός να δείξει περισσότερη αγάπη· μια αγάπη ανεπιτήδευτη που σε σκλαβώνει!...

Όρθιος, πίσω από το απέριττο γραφείο του, στέκει ο Δημήτριος!.. Ο Πρώτος της Ορθοδοξίας, ο ύπατος του Γένους! Ο Πατριάρχης της σεμνότητας και της υποποιού ταπείνωσης. Ο Πατριάρχης της αθόρυβης αρετής, της μυστικής πνευματικής εργασίας. Ο «μυσταγωγός φωτεινής ζωής, ατελείωτης!». Ο άνδρας πούχει στο πρόσωπο ανάγλυφη την έγνοια της ανά τον κόσμο Ορθοδοξίας και την αγωνία της Ρωμηοσύνης. Ο Πρωτεπίσκοπος που έχει καθημερινή του «επισύσταση τη μέριμνα πασών των Εκκλησιών». Ο Πατριάρχης που -το αντιλαμβάνεσαι εύκολα! κάθεσαι ανάλαφρα, διακριτικά, στον Πατριαρχικό του θρόνο, γιατί το βλέμμα του είναι σταθερά προσηλωμένο περισσότερο στην Άνω Πόλη, «την τους θεμέλιους έχουσαν πόλιν, ης τεχνίτης και δημιουργός ο Θεός» (Εβρ. 11: 10), την Άνω Ιερουσαλήμ, την ελευθέρα, παρά στην Πόλη που ψευδώνυμα καλείται Ισταμπούλ· γιατί «τα ώτα του είναι ευήκοα» στην ειρηναία μελωδία του Χριστού κι όχι στους πλανερούς ψιθυρισμούς του κόσμου τούτου!

Προβαίνει λίγα βήματα ο προσκυνητός κι ανοίγει την αγκάλη του σε πατρικό εναγκαλισμό Χριστού αγάπης, και δίδει με σεμνότητα φίλημα άγιο, ειρήνης ασπασμό! Και μόνο για τούτη τη στιγμή αξίζει το προσκύνημα στην Πόλη! Να πας και να βρεθείς για λίγα δευτερόλεπτα στους άγιους Πατριαρχικούς κόλπους, όπως ο Θεολόγος κάποτε στο στήθος του Κυρίου, και να μουσκέψεις το ράσο του Πατέρα σου με δάκρυα ευλάβειας και αγάπης υϊκής! Να προσκυνήσεις την αγία δεξιά που πηδαλιουχεί το Σκάφος της Ορθοδοξίας. Και να δεχθείς το άγιο φίλημα του πνευματέμφορου Πρωθιεράρχη, δώρο ζωής ατίμητο και ευλογία αληθινά ξεχωριστή!

-Ναι, Παναγιότατε! Μαζί με τον Ιγνάτιο τον θεοφόρο. έτσι σε βλέπουμε. Είσαι η κιθάρα η μουσουργική του Πνεύματος! Κι εμείς οι ταπεινοί διάκονοι της Εκκλησίας, «οι εγγύς και οι μακράν» σου, είμαστε οι χορδές, που μένοντας αρμονικά συνδεδεμένες στην κιθάρα, συνδεόμενοι μαζί της «τω συνδέσμω της ειρήνης», θα δίδουμε στον Μουσουργό Παράκλητο τη δυνατότητα να άδει στον κόσμο πούχει απελπισθεί απ' τα βραχνά τραγούδια του θανάτου, το παναρμόνιο μέλος: «Ιησούς Χριστός - Θεός και Άνθρωπος ειρήνης, αγάπης, κατανόησης, χαράς, καταλλαγής, δικαιοσύνης, αιώνιας ζωής και σωτηρίας!».

Το ξέρουμε πως η Μεγάλη Εκκλησία βρίσκεται και στις μέρες μας «επί ξυρού

ακμής». Πως η οιάκιση(ο χειρισμός του τιμονιού) της νοητής ολκάδας(σκάφους) είναι σταυρός βαρύς. Πως το Πατριαρχείο και ο Πατριάρχης είναι πάντα, όπως ο λόγος του Σταυρού, «Ιουδαίοις μεν σκάνδαλον, Έλλησι δε μωρία» (Α΄ Κορ. 1: 23). Πως πολλοί δυσκολεύονται να εννοήσουν τον ρόλο του και να κατανοήσουν τη γραμμή πλεύσεως του. Πως βάσκανα βλέμματα το εποφθαλμιούν και γλώσσες πολλές το σαΐτεύουν. Τα ξέρουμε όλα αυτά και συμπάσχουμε μαζί σας, γιατί και ο θεσμός μας είναι σεβαστός και τα πρόσωπα προσφιλή. Γιατί θεωρούμε και το σκάφος οικείο και το πλήρωμα όμαιμο και τον κυβερνήτη αξιόθεο!...

Δεν έχουμε αυταπάτες ούτε μας είναι οικεία η κολακεία. Δεν ωραιοποιούμε τίποτε. Και το Φανάρι ως ανθρώπινο, και οι του Φαναριού ως άνθρωποι, αναμφίβολα «περίκεινται ασθένειαν» (Εβρ. 5: 2). Ο αλάθητος γεννήθηκε 1986 χρόνια πριν!... Όμως, εδώ είναι το μεγαλείο του Πατριαρχείου! «Στην ταπείνωσή του και την ασθένειά του», έχει την ευαγγελική δύναμη να μεταμορφώνει εν Χριστώ πρόσωπα και ιδέες και να τα μεταποιεί σε «φως Χριστού» που «φαίνει πάσι». Έχει τη δύναμη και την ευλογία ν' αλατίζει όλο τον χριστιανικό κόσμο, κι ακόμα, να νοστιμίζει κι αυτόν τον έκτος Χριστού, μέσα στον οποίο οι ιστορικές συνθήκες το υποχρεώνουν να διαβιώνει και να πολιτεύεται! Κι αυτό γιατί ξέρει ν' αναδέχεται την πτώχεια και την ταπείνωση του Ιησού και να μαθητεύει συνετά στα ματωμένα πόδια της σταυρωμένης Αλήθειας!

Αυθημερόν ακόμα μια μεγάλη ευλογία! Στο Πατριαρχείο είχαμε τη χαρά και την τιμή να συναντήσουμε τον πολυσέβαστο Σχολάρχη της γεραράς Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, η οποία επί πολλές δεκαετίες γαλούχησε με τα καθαρά νάματα της Ορθόδοξης Θεολογίας γενιές ολόκληρες θεολόγων και στελέχωσε με άξια και λαμπρά στελέχη την Εκκλησία, Σ' έναν τέτοιο ιεράρχη, που τον διακρίνει όχι μόνο πλούτος αξιοζήλευτος μουσών και σοφίας και ευγένειας, αλλά και διάθεση φιλοξενίας και φιλάδελφη γνώμη σπανιότατη, δεν μπορείς παρά να κάμεις υπακοή και να δεχθείς την πρόσκλησή του την τιμητική για επίσκεψη και προσκύνημα της Σχολής και της Μονής της Χάλκης! Έτσι, τ' απόγευμα το βαπορέττο της γραμμής μας αποβιβάζει στο τρίτο από τα Πριγκιπόννησα... Χορταίνει πράσινο το μάτι κι άρωμα πεύκου η όσφρηση, και χαίρεται η ψυχή την αρχοντιά και την καθαριότητα της πόλης. Όχι! Δεν είναι τούρκικο εδώ το περιβάλλον! Είναι ρωμαίικο, κι ας έχουν φύγει οι Ρωμηοί! Μόνο η λαλιά που ακούγεται και κάποιοι μιναρέδες που αραιά και που δίνουν, λαθραία θάλεγγες. το παρόν τους μέσα από τα πεύκα, σε προσγειώνουν στη δυσάρεστη πραγματικότητα... Στο ύψωμα επάνω, στην κορυφή του λόφου της Ελπίδας, δεσπόζει η Μονή της Αγίας Τριάδος με της παλαίφατης Σχολής τα επιβλητικά οικήματα. Στέμμα αληθινό, που στέφει και στολίζει την καταπράσινη κεφαλή της πολυθέλητρης Πριγκίπισσας!... Φθάνεις στους ιερούς περιβόλους με καρδιά παλλόμενη από ξεχωριστή συγκίνηση. Σε υποδέχονται κήποι πολύανθοι που τους

περιποιείται με ποιητική ευαισθησία η φιλοκαλία του Σχολάρχη και σε εκπλήττει η αστραφτερή καθαριότητα των μεγαλόπρεπων κτηρίων της Σχολής. Τίποτε δεν μυρίζει νέκρα ή ερήμωση. Σου δίδεται η εντύπωση πως οι ευέλπιδες της Εκκλησίας θάχουν κατέβει στο Καθολικό για να υμνήσουν την υπέρθεο Τριάδα! Μα όταν φθάσεις στο Ναό και σε υποδεχθεί η «εκκωφαντική σιωπή» της ανθρώπινης απουσίας, σε ζώνουν τα φίδια! -Μήπως πηγαίνουν κάποιο κοντινό περίπατο, ή μήπως;... Παλεύεις με τον εαυτό σου για να τον πείσεις να δεχθεί την οδυνηρή αλήθεια! Ναι!.. Δυστυχώς, αυτό συμβαίνει!.. Δεν πρόκειται να τους ακούσεις, ούτε να τους δεις, γιατί, απλούστατα, δεν υπάρχουν! (Αναστεναγμός τρίτος, βαθύτατος...). Σε ξεγέλασε η καθαριότητα, η ευταξία και η φιλόπονη αεικινησία του υπηρετικού προσωπικού! Σε ξεγέλασε η ζεστή παρουσία του αγίου Σταυρουπόλεως, που γεμίζει και ημερεύει τα πάντα μέσα εκεί. Κι όταν αντιληφθείς την πλάνη σου γονατίζεις εκεί δα, μπροστά στο εικόνισμα της Παναγίας της Καμαριώτισσας, της «γλυκοσιωπούσας» και... δεν της λες τίποτα! Βρέχεις μόνο τα κράσπεδα των ιματίων της με δάκρυα καρδιοστάλακτα κι αφήνεις τη σιωπή, τη γλώσσα του μέλλοντος αιώνος, να της πει όσα η γλώσσα η σάρκινη, η ανεπαρκής, δεν μπορεί!...

Στο χώρο γύρω απ' τον Ναό αναπαύονται τα πολυσέβαστα σκηνώματα τριών Πατριαρχών, Κωνσταντίνου του Ε', Κυρίλλου του Ζ' και Νεοφύτου του Η', διαφόρων διαπρεπών Ιεραρχών, Καθηγητών κι Ευεργετών της Σχολής. Αναπαύονται σε μνήματα φροντισμένα μ' ευγνωμοσύνη και προσδοκούν την άγια ώρα (θάρθει άραγε;) που ιερές φωνές και σεμνά νεανικά γέλια θα δώσουν ξανά ζωή στο ιερό χαλκείο της αρετής και της κατά Θεόν φιλοσοφίας!

Πολλά μπορεί να πει κανείς με τον Σχολάρχη στην ηρεμία του Χαλκίτικου βραδυνού. Πολλά ν' ακούσει και περισσότερα να διδαχθεί απ' της καρδιάς του το περίσσευμα και της σοφίας του τον πλούτο· απ' το ανθρώπινο παράδειγμά του!... Ένα «ευχαριστώ» είναι εντελώς φτωχό, Μάξιμε, σεβάσμιε Μητροπολίτη Σταυρουπόλεως, ψυχή της Χάλκης!...

Κατηφορίζοντας το πρωί για το λιμάνι, το μάτι υγρό γυρίζει επίμονα και καρφώνεται μια στον Σχολάρχη, που με περίσσια κι ανυπόκριτη αγάπη μας ξεπροβοδίζει μ' ασπασμούς και ευλογίες επισκοπικές και στέκεται ακόμα με αρχοντική ευγένεια έξω από τον πυλώνα, και μια στα άδεια κτήρια τα τρισέβαστα, που τα στολίζει ο Σταυρός και τα περιθριγκώνουν(περικυκλώνουν) νοερά Άγγελοι Κυρίου Παντοκράτορος!... Όμως πρέπει να φύγουμε, γιατί μας περιμένει πια το πολυθρήνητο ατιμασμένο σέβασμά μας, το σύμβολο του ανατολικού Χριστιανισμού, η Αγία Σοφιά!

Την ξεχωρίζουμε από μακριά τη Μεγάλη Εκκλησιά μας και τη διακρίνουμε από το

παρέκει ανεπιτυχές αντίγραφό της, το λεγόμενο Μπλε Τζαμί, από τον αριθμό των... μιναρέδων(!) της. Έχει τέσσερεις, ενώ εκείνο έξι! Ο Σουλτάνος είχε ζητήσει «αλτίν», δηλ.χρυσούς, μιναρέδες, αλλά ο αρχιτέκτονας άκουσε «αλτί», δηλαδή έξι, εξ ου και το ...περίσσευμα!

Πλησιάζουμε... Κάποια ταραχή, κάποια ταχυπαλμία κάποιοι κόμποι στο λαιμό κάνουν την εμφάνισή τους. Στο νου έρχονται οι στίχοι: «... Πήραν και την Αγία-Σοφιά, το Μέγα Μοναστήρι, πούχει τρακόσια σήμαντρα κι εξηνταδυό καμπάνες· κάθε καμπάνα και παπάς, κάθε παπάς και διάκος!..» Και βλέποντας το Μέγα Μοναστήρι με μιναρέδες και μισοφέγγαρα, σαν άνθρωπο που του άλλαξαν βίαια το φύλο, σε πιάνει ναυτία. Δεν μπορείς να προχωρήσεις. Οι αναστεναγμοί πολλοί, αλλεπάλληλοι...). Κάθεσαι λίγο έξω στην αυλή, στα σκαλοπάτια του αναστηλωμένου αρχαίου άμβωνα ή στα καθίσματα παρακείμενου κηποκαφενείου για να συνέλθεις· να κάμεις κουράγιο και να πάρεις την απόφαση να μπεις. Πρέπει να μπεις! Κάνοντας την καρδιά σου πέτρα, πνίγοντας τους λυγμούς σου, επιστρατεύοντας κάθε ψυχική δύναμη αυτοκυριαρχίας...«Εισελεύσομαι εις τον οίκον Σου, προσκυνήσω προς ναόν αγίόν Σου εν φόβω Σου, Κύριε!..,» (Ψαλμ. 5: 8). Βάστα καρδιά μου!... Μαζί μου συνεισέρχονται ένα πλήθος τουρίστες, Γερμανοί κυρίως, ανευλαβείς, μισό-γυμνοί, κρύοι. Τί να νιώσει η ψυχή τους ετούτων! Δεν διστάζω να σταυροκοπηθώ. «Η μεγαλώνυμος Σοφία του Πατρός, ευλόγησον την είσοδόν μου και ελέησόν με». Δεν με προσέχει κανένας. Το προσωπικό του «Μουσείου» πουλάει βιβλία, διαφάνειες, κάρτ-ποστάλ. Αριστερά στον εξωνάρθηκα διακρίνω την Φιάλη του αγιασμού. Σιμώνω και την προσκυνώ κατάστεγνη. Γυρεύω με αφέλεια την καρκινική επιγραφή. Δεν υπάρχει! Πανε τόσοι αιώνες πια, που στο χώρο τούτο δεν νίβονται ούτε ανομήματα, ούτε όψεις!...

Δεν τολμώ να διασκελίσω τη μεσαία, τη βασιλική πύλη! Ας το τολμά η αυθάδεια άλλων. Η πόλη αυτή ήταν για Ιουστινιανούς, για Φωκάδες, για Βουλγαροκτόνους, για Κομνηνούς, για Παλαιολόγους· για Φώτιους, για Ιγνάτιους, για Πρόκλους, για Κηρουλαρίους!... Μπαίνω από τη νότια πύλη. Κόσμος πολύς πηγαινοέρχεται. Άλλοι με δέος κι άλλοι αδιάφοροι. Θαυμάζουν, θαμπώνονται, μουρμουρίζουν... Πιο κει ένα ξεδιάντροπο ζευγάρι χαριεντίζεται αναιδέστατα. Θεέ μου, ας μην ήμουν πάπας μόνο για πέντε λεπτά, να μη φεισθώ βακτηρίας! (Ήμαρτον, Κύριε μ' έπιασε το κρητικό μου! - αλλά τέτοια πλευρά θαρρώ πως χρειάζονται κάποτε ένα γερό ...μέτρημα!).

Στο βάθος κάποτε υπήρχε το Ιερό. Αναρίθμητες φορές η φρικτή θυσία του Γολγοθά επαναλήφθηκε αναίμακτα εκεί. Άλλες τόσες το Πνεύμα το Άγιο κατέβηκε κι άγιασε ψυχές, σώματα, πράγματα, χώρους, ώρες! Το δάπεδο εκεί μπροστά που κάποτε στεκόταν το Θυσιαστήριο, είναι ποτισμένο με κρουνούς δακρύων ευλαβών λειτουργών όλων των βαθμών. Λίγο πιο μπρος, δεξιά και ζερβά, κάποτε, δάσκαλοι

μεγάλοι της αγγελοδίδακτης εκκλησιαστικής μας μουσικής, με χορούς πειθαρχημένους και κανονάρχες αεικίνητους, έψαλλαν τα μεγαλεία του Θεού με άσματα αντάξια του, σε ύφος ανδροπρεπές, με ύμνους ψυχόβγαλτους, κατανυκτικούς χωρίς άτακτες βοές κι ανόητους «βεντετισμούς»· με σεμνότητα, αλλά και πάθος. Λίγο πιο 'δω ήταν ο θρόνος ο βασιλικός. Αντίκρου ο του Πατριάρχη. «Ψάλλει δεξιά ο βασιλιάς, ζερβά ο Πατριάρχης...».

Πόσα «άξιος!» και πόσοι «πολυχρονισμοί» να δόνησαν ετούτο τον αγέρα! Πόσες χειροτονίες θεοπρόβλητες και πόσες ενθρονίσεις διαδόχων των Αγίων Αποστόλων και πόσες στέψεις και χρίσεις ευσεβών Αυτοκρατόρων νάγιναν εδώ! Μνήσθητι, Κύριε, των δούλων Σου!... Κάπου στο κέντρο του Ναού ήταν ο άμβωνας· το ιερό διδασκαλείο του Ευαγγελίου. Σήμερα δεν υπάρχει πια εδώ. Κάποια κομμάτια του, συμπληρωμένα με τσιμέντο, στέκονται έξω, απέναντι από τη δυτική είσοδο του Ναού. Πόσες δεήσεις, πόσα «δόξα», πόσα «ωσαννά» και πόσα «αλληλούια» ν' άγιασαν τον πανσεβάσμιο τούτο χώρο! Πόσα όσια χέρια να υψώθηκαν προς το Θεό των όλων εδώ μέσα! Πόσες ψυχές αιχμάλωτες της αμαρτίας να βρήκανε τη λύτρωση σε τούτο το Ναό! Πόσες φορές η Χάρη του Θεού «η σωτήριος πάσιν ανθρώποις» (Τίτ. 2: 11) να κινήθηκε σε θαύματα, σε θεραπείες, σε διορθώσεις, σε απαλλαγές, σε ιάματα σωμάτων και ψυχών! Πόσα δάκρυα να μεταστράφηκαν εδώ σε σεμνά χαμόγελα άγιας χαράς! Πόσοι στεναγμοί να μεταβλήθηκαν σε ύμνους αγαλλίασης! Πόσες ψυχές να βρήκαν το Θεό τους εδώ μέσα! Πόσες φορές σε τούτη την ισοστάσια του ουρανού εκκλησιά μας οι Άγγελοι να στάθηκαν μάρτυρες αψευδείς θείας συνουσίας ψυχών που ζητούσαν τον Κύριο και ανακράσεως υπερφυσούς θείου και ανθρωπίνου!...Υπάρχουν κάποια ψηφιδωτά αποκαλυμμένα εδώ κι εκεί (από Αμερικανούς -αν δεν γελιέμαι- αρχαιολόγους). Αμίμητα αριστουργήματα που μόνο νόες ανεβασμένοι πάνω από τη σάρκα, πάνω από τα γήινα, νόες κεκαθαρμένοι και θεοειδείς θα μπορούσαν να δημιουργήσουν. Παντοκράτωρ, Παντάνασσα, Άγγελοι, Χρυσόστομος, Μεγάλος Κωνσταντίνος, Ιουστινιανός... Υπάρχουν ίσα-ίσα για να σε πληγώνουν... Τις μεγάλες επιφάνειες τις καλύπτουν ακόμα τα επιχρίσματα των Οθωμανών. Τέσσερις τεράστιες στρογγυλές επιφάνειες γεμάτες αποκρουστικά ορνιθοσκαλίσματα απ' το Κοράνι κρέμονται χαμηλά κάτω από τον τρούλο, «ήλος(καρφί) κατακάρδιος» για κάθε Χριστιανό... «Βαβαί της συμφοράς, φευ του φρι-κώδους τέρατος! Οίμοι, τί γεγονόςαμεν. Αι-αι τί είδαμε; Τούρκος εν τω αγίω θυσιαστηρίω... Φρίξον ήλιε!... Όντως εις κίβδηλον ελογίσθημεν. Η λατρεία ημών εις ουδέν ελογίσθη τοις έθνεσι. Δια τας αμαρτίας ημών ο επ' ονόματι της του Θεού-Λόγου Σοφίας ανοικοδομηθείς ναός και τέμενος της Αγίας Τριάδος, ονομαζόμενος και Μεγάλη Εκκλησία και Νέα Σιών, σήμερον βωμός βαρβάρων και οίκος του Μωάμεθ επεκλήθη και γέγονεν! »(Δούκα Μ. Βυζαντινοτουρκική ιστορία)... Θρηνεί ο Δούκας, θρηνώ κι εγώ!...

Κλείνω τα μάτια. Δεν αντέχω άλλο. Σωριάζομαι πίσω από έναν κίονα κάπου στ'

αριστερά και -τί άλλο;- κλαίω! Κλαίω βουβά, με αξιοπρέπεια. Κι όταν τα δάκρυα λένε να σταματήσουν, αρχίζω να σιγοψάλλω τον θρηνητικό ύμνο που ψάλλεται στο ξόδι της Ζωής τη Μεγάλη Παρασκευή το βράδυ: «Τον ήλιον κρύψαντα τας ιδίας ακτίνας και το καταπέτασμα του Ναού διαρραγέν τω του Σωτήρος θανάτω ο Ιωσήφ θεασάμενος...» Ναι! Μεγάλη Παρασκευή έχω σήμερα! Και στο εστιατόριο το βράδυ θα ζητήσω να μου δώσουν λίγο ξίδι να πιώ, όπως έκαναν τέτοια μέρα στο χωριό μου οι παππούδες μου... Φεύγω. Δεν αντέχω την αγκούσα που με έπιασε εδώ, σ' ένα χώρο, όπου κάποτε η ψυχή άνοιγε, φωτιζόταν, χαιρότανε, λυτρωνόταν μέσα σε δαψιλή και ομβροτοκία(δυνατή βροχή). Φεύγω σαν κυνηγημένος από ένα χώρο που κάποτε ήταν σπίτι μου! Σπίτι κάθε ανθρώπου που ζητούσε το Θεό. Δεν ξέρω αν θα τολμήσω να ξανα-οδηγήσω τα βήματά μου εδώ. Αν θα βρω το κουράγιο να το κάμω...

Δεν μείναμε στην Πόλη περισσότερο. Πήγαμε στην Ελενούπολη (Γιάλοβα τη λένε οι κατέχοντες), στη Νικομήδεια (Ιζμίτ για τους Τούρκους), στην Προύσα. στη Μαγνησία, στη Σμύρνη, στην Έφεσο, στη Μενεμένη, στην Πέργαμο, στο Αϊβαλή του Κόντογλου, στα Δαρδανέλια. Αλωνίσαμε την Αιολική και την Ιωνική γη. Τις λατρεμένες, τις αξέχαστες Πατρίδες!... Μα, δεν θα σας κουράσω περισσότερο. Όχι γιατί δεν θάχατε την υπομονή να με υποστείτε, μα γιατί ο πόνος της ψυχής μου δε μ' αφήνει να συνεχίσω, τώρα τουλάχιστον, τη θρηνητική μου εξιστόρηση...

<http://bit.ly/1aYNF11>